

АРТЪР КЛАРК
ПРЕМИНАВАНЕТО НА
ЗЕМЯТА

Превод от английски: Венелин Мечков, 1998

chitanka.info

Едно, две, три, четири, пет, проба...

Говори Еванс. Ще продължавам да записвам до последна възможност. Капсулата побира два часа запис, но не вярвам да я запълня.

Онази фотография така и не излезе от мислите ми цял живот. Днес, макар и прекалено късно, знам причината за това. Но дори и да ми бе известна още тогава, щеше ли да има значение? Съществуват безсмислени въпроси без отговори, към които разсъдъкът се връща до безкрайност, подобно на език, постоянно напипващ счупен зъб.

Не съм я виждал от години, но ми е достатъчно да затворя очи, за да зърна една панорама, почти толкова враждебна като тази и не по-малко красива. На петдесет милиона мили в посока към Слънцето и на седемдесет и две години в миналото, петима мъже позират пред обектива на фотоапарат сред антарктическите снегове. Дори и масивните кожени облекла не могат да прикрият изтощението и обречеността, излъчвани от техните силуети. Лицата им вече са белязани от Смъртта.

Били са петима. И ние бяхме петима. Разбира се, също си направихме групова снимка. Във всичко останало обаче се различавахме. Усмиввахме се. Бяхме бодри и самоуверени. Образите ни се появиха на земните екрани само след десет минути. Навремето бяха изминали месеци, преди техния фотоапарат да бъде открит и върнат отново в цивилизования свят.

Освен това, ние умираме с удобства. С всички съвременни удобства. Такива, за които Робърт Фалкън Скот не е могъл и да мечтае, когато се е намирал на южния полюс през 1912 година.

Изминаха два часа. Ще посочвам точното време само тогава, когато е необходимо.

Всички факти са заложи в запаметяващото устройство и навярно вече целият свят ги знае. Предполагам, че правя този запис за успокоение на духа си. За да се убедя, че трябва да приема неизбежното. За съжаление, не съм наясно с това кои теми би следвало да избягвам и кои да засегна. Е, съществува само един начин да го установя.

Факт номер едно: най-късно след двадесет и четири часа всичкият кислород ще е изразходван. Имам три класически избора. Мога да оставя въглеродният двуокис да се натрупа, докато изгубя съзнание. Да изляза навън, да отворя скафандъра и да оставя Марс да свърши работата за две минути. Да погълна едно от хапчетата в аптекката.

Натрупване на въглероден двуокис. Всички казват, че това е много лесно. Че просто ще потъна в сън. Не се съмнявам в истинността на това твърдение. Въпросът е там, че в моя случай то е свързано с един кошмар...

По-добре никога да не ми бе попадала пред очите онази проклета книга, „Истински истории за Втората световна война“ или как там й беше заглавието. Там имаше един разказ за германска подводница, открита и извадена на повърхността след войната. Намерили и екипажа — по двама души на койка. Между всеки два скелета бил разположен последният респиратор, ползуван от по двама души...

Наистина, тук поне такава нещо няма да ми се случи. Мога обаче да кажа с пълна увереност, че когато дишането ми се затрудни, отново ще се завърна в обречената подводница.

Нали има и по-лесен изход? Във вакуум след десет или петнадесет секунди губиш съзнание. Хора, преминали през подобно изпитание, казват, че не било болезнено. Просто настъпвало странно усещане. Но опитът да дишам нещо, което го няма, ще ме отведе при кошмар номер две.

Този път става дума за лично изживяване. Като малък обичах да се занимавам с подводно плуване през лятото, когато семейството ми прекарваше почивката си в Карибско море. Там имаше стар товарен кораб, потънал преди двадесетина години и заседнал на риф, като палубата му се намираше само на два ярда под повърхността. Повечето му люкове бяха отворени, така че бе лесно да се влезе в него, за да се потърсят сувенири или да се подгонят едрите риби, обичащи да се крият в такива места.

Разбира се, че без кислороден апарат подобно гмуркане е опасно. Кое момче обаче можеше да удържи на такова изкушение?

При любимия ми курс, в кораба се влизаше през предния люк, изминаваха се около петдесет стъпки през коридор, осветен само от светлината на разположените през няколко ярда илюминатори, после

се правеше завой към малко стълбище и се излизаше на повърхността през врата откъм палубата. Цялото пътешествие отнемаше по-малко от минута — съвсем лесна задача за човек в добра форма. Оставаше даже време за оглед на вътрешността на кораба или за игра с някои от рибите в него. Понякога за разнообразие се преминаваше по обратния път — влизаше се през вратата и се излизаше през люка.

Именно по втория маршрут бях минавал последния път. Не се бях гмуркал цяла седмица, тъй като бе имало бури и вълнения. С нетърпение очаквах да повторя пътешествието си.

Поех си дълбоко дъх няколко пъти на повърхността за около две минути, докато туптенето в краищата на пръстите ми подсказа, че е време да спра. След това рязко се гмурнах и спокойно прекосих черния правоъгълник на отворената врата.

Мястото винаги изглеждаше злоещо и страшно и това бе част от изживяването. Първите няколко ярда не можех да видя почти нищо — контрастът между блясъка на тропическото слънце над водата и полумрака във вътрешността на кораба бе толкова голям, че бе нужно известно време, за да се адаптира зрението. Обикновено се налагаше да прекося почти половината коридор, преди да започна да различавам каквото и да било около себе си. След това постепенно ставаше по-светло, тъй като през отворения люк, откъдето излизах, слънчевите лъчи образуваха светъл квадрат върху ръждясалия метален под.

Почти бях изминал обичайното разстояние, когато си дадох сметка, че този път не става по-светло. Пред мен не се виждаше стълба от слънчева светлина, водеща към света на въздуха и живота.

За миг се замислих дали не съм объркал посоката. Секунда по-късно разбрах какво се е случило и объркаността ми прерастна в паника. По време на бурята водното течение бе затворило люка. Металният му капак тежеше поне четвърт тон.

Не знам как съм направил обратния завой. Спомням си, че плувах бавно по коридора и си казвах „не се безпокой, въздухът ще стигне за по-дълго време, ако не се тревожиш“. Вече различавах всичко много добре, тъй като очите ми бяха имали достатъчно време, за да се нагодят към мрака. Имаше множество подробности, които преди това не бях забелязвал. Например малките червени рибки, криещи се в сенките, зелените водорасли, растящи в близост до илюминаторите, та даже и гумен ботуш, очевидно в превъзходно

състояние, останал там, където някой го бе събул. Изведнъж видях, че в съседния коридор се е спотаил голям октопод с отворена, бърнеста уста. Воднистите му очи бяха втренчени в мен, сякаш бе изненадан от неочакваното ми появяване.

Обръчът около гърдите ми се затегна още по-силно. Не можех да задържа дъха си. Малкото стълбище изглеждаше разположено на безкрайно голямо разстояние. Изпуснах няколко мехурчета от устата си. За миг се почувствувах по-добре, но веднага след това болката в дробовете ми стана непоносима.

Вече нямаше смисъл да си пазя силите чрез бавно и равномерно плуване. Изсмуках няколкото последни кубически инча въздух от маската си, при което тя се впи в лицето ми, и ги прехвърлих към изгладнелите си дробове. Заплувах с все сили...

Това е всичко, което си спомних, когато малко по-късно се оказах на повърхността, кашлящ и заловил се за счупения остатък от мачтата. Зачудих се защо водата около мен е окървавена. След това, за моя изненада, забелязах голяма рана върху дясното си бедро. Очевидно, бях се порязал в някакъв остър предмет, но не бях забелязал това и не изпитвах болка.

Това произшествие сложи край на моето подводно плуване. Възобнових го едва след десет години, когато при обучението си за астронавт се гмурках под водата, за да привикна към нулева гравитация. Усещането бе различно, тъй като ползувах кислороден апарат. И тогава обаче не ми бе приятно и се боях психолозите да не забележат реакцията ми. Така или иначе, винаги излизах на повърхността преди кислородът в апарата ми да започне да се изчерпва. След като веднъж насмалко не загинах от задушаване, няха намерение да рискувам отново...

Знам много добре какво ще почувствувам, вдъхна ли ледения вакуум, смятан на Марс за атмосфера. Не, благодаря.

Какво мога в такъв случай да имам против отровата? Предполагам, нищо. Казвали са ни, че този медикамент действа само след петнадесет секунди. Всичките ми инстинкти обаче са против такъв изход, макар и да липсва разумна алтернатива.

Скот дали е разполагал с отрова? Съмнявам се. И да е разполагал, убеден съм, че не я е използвал.

Няма да прослушвам този запис. Надявам се, че е бил от полза, но не съм сигурен.

Радиостанцията току-що напечата послание от Земята, в което ми напомнят, че преминаването започва след два часа. Сякаш мога да забравя това. Четирима души вече умряха, за да мога да бъда първият свидетел на тази гледка. И не само първият, а единственият за период от сто години, ако трябва да бъда точен. Слънцето, Земята и Марс рядко се подреждат на една линия. Последният път това е станало през 1905 година, когато добрият стар Лоуъл все още е дописвал прекрасните си глупости за каналите и за изградилата ги велика, умираща цивилизация. Жалко, че не е бил прав.

По-добре ще е да прегледам телескопа и контролното оборудване.

Слънцето днес е спокойно. Както би следвало и да бъде в средата на цикъла. Виждат се само отделни малки петънца и белези от смущения около тях. Ще бъде спокойно поне още няколко месеца. Тези, които се завръщат у дома, не би трябвало да се тревожат за състоянието му.

Най-трудният момент бе, когато наблюдавахме как „Олимп“ се откъсва от Фобос и се запътва към Земята. Макар и седмици преди това да бяхме узнали, че нищо не може да се направи, това бе последното захлопване на вратата.

Беше нощ, така че всичко се виждаше съвършено ясно. Фобос бе изскочил откъм запад преди няколко часа и продължаваше лудешкия си устрем през небето, като от тънък полумесец се превърна в осветена наполовина луна. След като достигнеше зенита си, щеше да изчезне със същата бързина в сянката на Марс.

Разбира се, по радиото слушахме стартовите команди и си давахме вид, че всичко е наред. Никак обаче не ни бе лесно да приемем факта, че от петнадесетината, които бяхме дошли на Марс, щяха да се завърнат само десет. Струва ми се, че дори и тогава на Земята все още милиони хора не разбираха какво става. Сигурно просто не са могли да допуснат, че „Олимп“ не е в състояние да се спусне само на четири хиляди мили, за да ни прибере. Космическата администрация бе обсипана с налудничави предложения за спасителни работи. Някои от

тях бяха наши. Но всичко ни бе станало ясно още в момента, когато вечнотамръзната почва под площадка за кацане номер три поддаде и „Пегас“ се наклони и падна. Бе същинско чудо, че корабът не се взриви, когато се разкъсаха резервоарите му.

Отново се връщам към Фобос и към старта.

Върху монитора на телескопа ясно се различаваше напуканото плато, където кацна „Олимп“ след като се разделихме и започнахме собственото си спускане. Макар и нашите приятели да нямаше никога да кацнат на Марс, все пак щяха да разполагат със собствен свят за изследване. Дори и на спътник, малък като Фобос, на човек се падаха по тридесет квадратни мили. Достатъчно, за да потърсиш върху тях редки минерали или космически отпадъци. Или пък да изпишеш името си, за да узнаят бъдещите поколения, че си първият човек, посетил това място.

Корабът се виждаше като на длан. Представляваше плосконос светъл цилиндър на фона на сивочерните скали. Отвреме навреме върху част от повърхността му се отразяваше светлината на бързо преминаващото Слънце и предизвикваше ярки отблясъци. Пет минути преди излитането, обаче, картината стана първо розова, сетне виолетова и накрая изчезна, тъй като Фобос се завтече към обратната страна на Марс.

Все още оставаха десет секунди до излитането, когато бяхме изненадани от силна светлина. В първия момент помислихме, че и „Олимп“ е станал жертва на злополука. После съобразихме, че някой филмираше изстрелването и заради това всички външни светлини на кораба бяха включени.

Струва ми се, че в тези последни няколко секунди всички забравихме за собствената си участ. Всички бяхме с мислите си на борда на „Олимп“ и искахме тягата му плавно да откъсне кораба от малкото гравитационно поле на Фобос, а сетне и от това на Марс, и да го понесе в посока към Слънцето. Чухме заповедта на капитан Ричмънд „Старт!“, след което настъпи кратък интервал от смущения и ивицата светлина в ползрението на телескопа започна да се движи.

Това бе всичко. Разбира се, нямаше никакъв огнен стълб, тъй като при задействването на ядрена ракета същинско „запалване“ няма. А и то е остатък от старата терминология, свързана с химията. Потокът от горещ водород е напълно невидим. Жалко, че повече няма да бъдем

свидетели на зрелищата, придружаващи изстрелването на „Сатурн“ и на ракетите на Корольов.

Непосредствено преди края на началния си тласък, „Олимп“ напусна сянката на Марс и отново се оказа под слънчевите лъчи. Приличаше на блестяща, бързо движеща се звезда. Светлината навярно ще е изненадала някои от хората на борда, тъй като се чу викът „Спуснете щорите!“ Няколко секунди след това Ричмънд даде нареждане: „Изключете двигателя“. Каквото и да станеше, „Олимп“ вече се бе устремил неудържимо към Земята.

Един глас, който не разпознах, макар че навярно принадлежеше на командира, се сбoguва с нас. Чухме „Довиждане, Пегас“ след което радиовръзката бе прекъсната. Разбира се, нямаше смисъл да ни пожелава късмет. Въпросът с късмета бе изяснен преди седмици.

Току-що прослушах записа. Като говорим за късмет, той сполетя други, не нас. С екипаж от едва десет души „Олимп“ се освободи от една трета от припасите си и олекна с няколко тона. Благодарение на това щеше да се прибере у дома месец преди предвидения срок.

За месец можеха да се случат много неща. Например, да се спаси експедицията. Разбира се, никога няма да узнаем — но мисълта все пак е приятна.

В последно време слушам много музика, на пълна мощност, тъй като вече няма кого да смутя. Дори и да съществуваха марсианци, не вярвам в тази призрачна атмосфера звукът да може да измине повече от няколко ярда.

Разполагаме с богата музикална колекция, но трябва да внимавам с избора. Не бива да слушам произведения, изискващи прекалено голямо съсредоточаване. И най-вече нищо, съдържащо човешки гласове. Задоволявам се с лека оркестрова класика. Първо си пузнах концерта „Нов свят“, а после концерт за пиано от Григ. В момента — „Рапсодия по тема на Паганини“ от Рахманинов. Ще трябва обаче да изключа музиката и да се залавям за работа отново.

Остават само пет минути. Цялото оборудване е в прекрасно състояние. Телескопът е насочен към Слънцето, видеозаписващото

устройство е включено, а таймерът — задействуван.

Ще се постарая наблюденията ми да бъдат колкото е възможно по-точни. Дълга шанса да ги направя на другарите си, към които скоро ще се присъединя. Те ми преотстъпиха своя кислород, за да успея да дочакам този момент. Надявам се да запомните това и след сто, и след хиляда години, когато вкарвате тези данни в компютрите си...

Остава само минута. Време е да се заема с работа. Записвам: година — 1984; месец — май; ден — 11. Нула четири часът и тридесет минути универсално време... Започва.

Половин минута за включване. Видеокасетелефонът и таймерът се настройват на висока скорост. Проверявам ъгломера, за да се уверя, че е установен правилния ъгъл спрямо Слънцето. Увеличение — петстотин единици. Образът е напълно устойчив, дори и при тази ниска величина.

Нула четири часът и тридесет и две минути. Ще започне във всеки момент.

Ето я. Почти не мога да повярвам. Малка черна точица нарушава края на Слънчевата окръжност. И расте, расте, расте,...

Здравей, Земя. Намирам се на най-светлата звезда в твоето небе. В полунощ ще бъда точно над теб.

Видеото преминава на бавен режим.

Нула четири часът и тридесет и пет. Сякаш някой натиска с пръст края на Слънчевия диск. Пръстът навлиза все по-надълбоко и по-дълбоко... Изумително...

Нула четири и четиридесет и една. Изминат е точно половината път. Земята представлява съвършен черен полукръг, сякаш Слънцето е нахапано. Сякаш някаква болест го разяжда.

Нула четири и четиридесет и осем. Изминати са три четвърти от пътя.

Нула четири часът, тридесет и девет минути и тридесет секунди. Видеоето се връща на бърз режим.

Линията на допир със слънчевата окръжност бързо изтънява. Прилича на едва видим черен конец. След няколко секунди Земята ще се насложи върху Слънцето.

Вече съм в състояние да забележа ефекта, предизвикан от атмосферата. Тънък светлинен ореол обкръжава черната дупка, появила се върху Слънцето. Странно ми е да съзнавам, че наблюдавам

сиянието на всички залежи и на всички изгреви на Земята в сегашния момент.

Пълно навлизане. Нула четири часът, петдесет минути и пет секунди. Върху лика на Слънцето се е преместил целия свят. Съвършен черен диск на фона на горящия ад, разположен на деветдесет милиона мили от него. Изглежда по-голям, отколкото бях предполагал. Може да се възприеме и като огромно слънчево петно.

Няма какво друго да се види до шест часа, когато ще се появи Луната, следваща Земята върху Слънчевия диск. Ще излъча данните до базата Лунаком и след това ще се опитам да поспя.

Това ще е последният ми сън. Чудя се дали ще ми потрябват медикаменти. Изглежда грехота да похабя по този начин последните си няколко часа, обаче искам да запазя силата си. И кислорода си.

Ако не се лъжа, именно доктор Джонсън бе казал, че нищо не подрежда човешките мисли по-успешно от знанието, че на следващата сутрин ще бъдеш обесен. Откъде по дяволите е могъл да го знае?

Десет часа и тридесет минути универсално време. Доктор Джонсън е прав. Глътнах само едно хапче, но не помня сънищата си.

На осъдените на смърт също са предлагали богата закуска. Впрочем, да оставим това.

Отново съм при телескопа. Земята е преминала първата половина на диска и се намира северно от центъра му. До десетина минути би трябвало да изплува Луната.

Телескопът е на максимално увеличение — две хиляди пъти. Образът е малко мъглив, но съвсем приличен. Сиянието на атмосферата е напълно видимо. Надявам се да зърна градовете върху нощната страна на Земята...

Нямах късмет. Навярно облачността е твърде голяма. Жалко, теоретически това е възможно, но така и не успяхме да го постигнем. Ако... Впрочем, няма значение.

Десет часа и четиридесет минути. Видеоот отново е на бавен режим. Надявам се да гледам натам, накъдето трябва.

Остават петнадесет секунди. Видеоот се включва на бърз режим.

Не успях, дявол да го вземе! Впрочем, няма значение, видеоманетофонът ще е записал необходимия момент. Върху края на Слънчевата окръжност изниква нова малка черна точка. Навярно се е появила още в десет часа, четиридесет и една минути и двадесет секунди универсално време.

Разстоянието между Земята и Луната изглежда огромно, между тях се простира половината широчина на Слънцето. Човек не би казал, че между двете тела съществува някаква връзка. Сега си давам сметка колко голямо е всъщност Слънцето.

Десет часа, четиридесет и седем минути и пет секунди. Вътрешен контакт. Луната вече се намира изцяло върху Слънчевия диск. Не вярвам да успея да видя нещо откъм нощната ѝ страна, обаче все пак ще увеличи мощността.

Смешна работа.

Да... Значи, някой се опитва да разговаря с мен. Върху тъмната страна на Луната пулсира светлинка. Навярно е лазерът на базата Имбриум.

Съжалявам, приятели. Вече се сбогувах с всички и не желая да преминавам повторно през подобно изпитание. Вече всичко е без значение.

Въпреки това, светлинката, примигваща върху самото лице на Слънцето, почти ме хипнотизира. Трудно е да се повярва, че при цялото това разстояние лъчът е широк само сто мили. Лунаком си прави този труд само и само за да забележа сигнала им, и би трябвало да се чувствавам виновен, че не му обръщам внимание. Не изпитвам обаче такова чувство. Почти съм приключил работата си и земните грижи вече не са мои.

Десет часа и петдесет минути. Изключвам видеото. Ще го включа повторно, когато започне началото на края на преминаването на Земята. Това ще е след два часа.

Преди малко закусих и сега оглеждам за последен път панорамата от купола за наблюдение. Слънцето все още е високо и контрастът не е голям, но светлината вече силно подчертава всички цветове — безброй оттенъци на розовия, червения и моравия. На фона

на тъмносиньото небе са поразителни. Гледката се различава много от тази на Луната. И тя, впрочем, притежава собствена красота.

Странно е, колко изненадващо може да бъде очевидното. Всички знаехме, че Марс е червен на цвят. Не очаквахме обаче да бъде ръждивочервен, кървавочервен. Получава се както в пустинята Аризона — очите започват да копнеят за зеленина.

В северна посока се забелязва приятна цветова промяна. Снежната шапка от застинал въглероден двуокис върху планината Бъроуз е бяла. Това е друга изненада. Бъроуз е на двадесет и пет хиляди стъпки над средното равнище. Когато бях малък, се смяташе, че на Марс няма планини.

Най-близката пясъчна дюна е на четвърт миля. Върху сенчестия ѝ скат също има ивици лед. По време на последната буря ни се стори, че тя се премести с няколко стъпки, но не бяхме уверени в това. Дюнните би следвало да се движат, подобно на земните. Предполагам, че някой ден ще покрийт тази база и тя ще се появи отново на бял свят след хиляда години. Или след десет хиляди години.

Тази странна група от скали — Слонът, Капитолият и Епископът — все още пази своите тайни. Дразни ме, тъй като с нея е свързано първото ни голямо разочарование. В началото бяхме готови да се закълнем, че скалите са утаечни — много ни се щеше да започнем да търсим вкаменелости. Дори и сега не знаем как са били образувани. Геологията на Марс все още е изпълнена с противоречия и загадки...

Поставихме много въпроси на бъдещето, а тези, които ще дойдат след нас, ще зададат още повече. Има обаче една загадка, която не съобщихме на Земята, нито пък въведохме в запаметяващото устройство...

Още в първата нощ след кацането ни бодърствувахме на смени. Бренън, който бе на пост, ме събуди малко след полунощ. Ядосах се, тъй като часът на моята смяна още не бе настъпил, и тогава той ми каза, че в подножието на Капитолия е забелязал движеща се светлина.

Наблюдавахме хребета близо час, докато започна моето дежурство. Не видяхме обаче нищо. Каквато и да е била тази светлина, повече не се появи.

Бренън бе човек със здрав разум и без всякакво въображение. Щом казваше, че е видял светлина, значи наистина я е видял. Възможно е да е представлявала електрически разряд или отражение

на Фобос върху някоя полирана от времето скала. Така или иначе, решихме да не съобщаваме тази информация на Лунаком, преди да я съзрем отново.

Откакто останах сам, често се будех през нощта и гледах към скалите. Под слабите лъчи на Фобос и Деймос, те напомнят контурите на потънал в мрак град. На мен обаче не ми се явяват никакви светлини...

Дванадесет часа и четиридесет минути универсално време. Започва последното действие. Земята почти е достигнала ръба на Слънцето. Обграждащите я два тесни рога от светлина едва се докосват.

Видеото се превключи на бърз режим.

Контакт! Дванадесет часа, петдесет минути и шестнадесет секунди. Полумесеците от светлина вече са разделени. На ръба на Слънчевата окръжност се появява малка черна точка и Земята почва да напуска диска на светилото. Точката се уголемява все повече и повече.

Видеото минава на бавен режим. Трябва да изчакам да изтекат осемнадесет минути, преди Земята да напусне лика на Слънцето.

На Луната ѝ остава още доста път. Не е изминала и половината от маршрута си. Прилича на кръгло мастилено петънце, четири пъти по-малко от Земния диск. Върху повърхността ѝ вече нищо не блещука. Лунаком очевидно се е отказала от сигналите.

Е, имам още четвърт час имам тук, в последния ми дом. Времето сякаш се ускорява, както изглежда става винаги в подобни случаи. Няма значение. Свърших цялата си работа и мога вече да се отпусна.

Вече се чувствавам част от историята. Като капитан Кук, наблюдавал през 1769 година в Таити преминаването на Венера. Ако се изключи Луната, следваща основната планета, гледката навярно е приличала на сегашната...

Какво ли е щял да си помисли Кук преди двеста години, ако му бяха казали, че някой ден човешко същество, разположило се в чужд свят, по същия начин ще наблюдава преминаването на Земята? По всяка вероятност първо е щял да изпита удивление, а после, радост...

Чувствавам по-голяма близост обаче с един човек, който още не се е родил. Надявам се да чуеш думите ми, който и да си. Вероятно ще

си застанал точно на това място след сто години, по време на следващото преминаване на Земята.

Поздравявам те, човеко от 10 ноември 2084 година. Надявам се да имаш по-голям късмет от нас. Предполагам, че ще пристигнеш тук с луксозен пътнически кораб. Може би ще си се родил на Марс и Земята ще ти е чужда. Ще знаеш неща, които аз не мога и да си представя. При все това, не знам защо, не ти завиждам. Дори и не бих разменил мястото си с теб, ако можех.

Ще запомниш моето име и ще знаеш, че съм първият представител на човечеството, наблюдавал преминаването на Земята. Преди да изминат още сто години, никой друг няма да го види...

Дванадесет часа и петдесет минути. Земята вече наполовина е напуснала Слънчевия диск. Представлява свършен полукръг, черна сянка върху него. Все още не мога да се освободя от усещането, че нещо е захапало златистия диск. След още девет минути Земята ще изчезне и Слънцето отново ще бъде чисто.

Тринадесет часа и седем минути. Видеоето отново преминава на бърз режим.

Земята почти е изчезнала. Вижда се само вдлъбнатинка на ръба на Слънцето. Лесно би могла да се възприеме като малко петно.

Тринадесет часа и осем минути.

Сбогом, прекрасна Земя!

Довиждане, довиж...

Отново се чувствавам добре. Цялата информация бе изпратена у дома по лъча. След пет минути ще стане част от натрупалото се човешко познание. А Лунаком ще знае, че не съм напускал поста си.

Записа обаче няма да изпратя. Ще го оставя тук, за следващата експедиция, когато и да пристигне. Сигурно дотогава ще изминат десет или двадесет години. Едва ли има смисъл да се посещава познато място, когато цял един свят очаква да бъде изследван... Тази капсула ще остане тук. Така, както дневникът на Скот е останал в палатката му, където и го открили. Мен обаче няма да ме открият.

Странно, колко ми е трудно да се освободя от Скот. Струва ми се, че той ми даде една идея.

Неговото тяло няма да остане завинаги замръзнало в Антарктика, изолирано от великия цикъл на живота и смъртта. Самотната му палатка още преди много години пое пътя към морето. Няколко години по-късно бе погребана от падащите снегове и се превърна в част от ледника, непрестанно отдалечаващ се от полюса. Само след няколко столетия старият моряк ще се завърне в морето. Ще се превърне още веднъж в част от живия свят. От планктона, от тюлените, от пингвините и китовете, от цялата пъстра фауна на Антарктическият океан.

На Марс няма океани и не ги е имало поне от пет милиарда години. Там долу, обаче, в пустините на Хаос II, съществува някакъв живот, който нямахме време да изследваме.

Имам пред вид движещите се ивици, запечатани от орбиталните фотокамери. Имам пред вид факта, че цели райони на Марс са разчистени от кратери от сили, които нямат нищо общо с ерозията. Имам пред вид дългите и оптически активни въглеродни молекули, открити от атмосферните сонди.

И разбира се, имам пред вид загадката на Викинг 6. Дори и днес никой не е успял да разчете последната информация, изпратена от сондата, преди нещо тежко да я събори и потоци в неподвижните и студени глъбини на марсианската нощ.

Само не ми казвайте, че в място като това ще срещнем единствено примитивни форми на живот. Всичко, успяло да оцелее тук, ще е толкова сложно, че в сравнение с него може би ще изглеждаме като динозаври.

В резервоарите на кораба все още има гориво, което ще ми стигне, за да обиколя планетата с марсохода. Разполагам с три часа дневна светлина. Повече от достатъчно, за да слеза в долината и отида в Хаос. Дори и след залеза, с помощта на фаровете, ще мога да поддържам добра скорост. Нощното шофиране под луните на Марс вероятно ще бъде романтично...

Налага се да свърша една работа, преди да напусна това място. Не ми харесва начинът, по който лежи Сам. Винаги е бил изящен и стегнат, и сегашната му странна поза не ми допада. Ще трябва да направя нещо.

Чудя се дали би ми било по силите да измина триста стъпки по права линия без костюм. Така, както той ги измина.

Опитвам се да не поглеждам към лицето му.

Това е. Свърших всичко и съм готов за път.

Терапията сработи. Чувствувам се спокоен, дори удовлетворен, след като вече зная какво точно ще направя. Старите кошмари вече не ме плашат.

Едно е вярно — всички умираме сами. Дори и да не сме на петдесет милиона мили от дома си.

За мен ще бъде удоволствие да шофирам през този красив многоцветен ландшафт. Ще мисля за всички, които са мечтали за Марс. За Уелс и Лоуъл, за Уайнбаум и Бредбъри. Догадките на всички им се оказаха погрешни. Действителността наистина е толкова странна, колкото и красива, точно както те си я представяха.

Не знам какво ме очаква там и по всяка вероятност няма да го видя. В този беден свят обаче то навярно изпитва голям глад за въглерод, фосфор, кислород и калций. Ще може да ме използва.

Когато някъде в тази пустош кислородният ми апарат подаде знак, че запасите му са се изчерпали, ще завърша живота си достойно. Веднага, щом почувствувам затруднения в дишането, ще напусна марсохода и ще продължа пеш. С устройство за въпроизвеждане в шлема си, включено на пълна мощност.

Сред музикалните произведения няма нито едно, което да възпроизвежда силата и славата така, както токатата и фугата. Няма да имам време да чуя цялата творба, но това е без значение.

Йохан Себастиан, идвам при теб.

Февруари 1970 година.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.